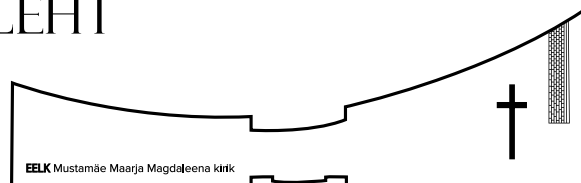

EELK MUSTAMÄE MAARJA MAGDALEENA KOGUDUSE AJALEHT

NR. 10 (82)
NOVEMBER 2025

KOGUDUS KUI JUMALA VILJAPUUAED

Tekst ja joonistus Tiina Klement

Viimastel kuudel, kui olen mõelnud kogudusetöö arendamisele, on minu silme ette tõusnud kaunis pilt viljapuuaia, mis on tulvil õitsvaid taimi ning lopsakaid puid ja vormikaid põõsaid.

Selles aias on tugevaid ja vanu puid, mis kannavad vilju ja annavad varju teistele; seal on noori võrseid, mis pürgivad valguse poole; seal on ka väikseid õisi ja lõhnavaid ürte. Igaüks neist on ainulaadne, kordumatu ja vajalik selles aias. Mõni taim on küll tagasihoidliku välimusega, kuid tema lehed ravivad paljusid haigusi. Ükski taim selles aias pole üleaarne. Oma erinevustega toetavad nad üksteise kasvu ja koostoimimist.

Küsisin korduvalt palves: „Hea Issand, mida sa nende piltidega tahad mulle öelda?“ Sellised pildid ei ilmu niisama. Pärast nädalaid palvetamist peatus mu pilk Jesaja raamatu 5. peatüki esimestel salmidel: „Mu armsamal oli viinamägi viljakal mäenõlvakul. Ta kaevas ja puhastas kividest ning istutas häid viinapuid; ta ehitas selle keskele torni, ta raius sinna surutõrre. Siis ta ootas, et see kasvataks häid kobaraid.“ (Js 5:1–2)

Ma usun, et see sõnum, mida Jumal tahab nende piltide ja piiblisalmide kaudu öelda nii meie kogudusele kui ka igale inimesele, kes kirikus käib, on see, et Jumal on sind loonud, nimepidi kutsunud ja istutanud oma viljapuuaeda. Ta soovib sind puhastada ja sinult eemaldada kõik väädid ning kuivanud oksad, et sa saaksid juurduda, koos teistega kasvada ja palju vilja kanda. Jää ainult püsima usus Jeesusesse Kristusesse ning koguduse osadusse.

Nii nagu iga taime, puu ja põõsa elujõud tuleb juurte kaudu, nii oleme meie vaimselt elus siis, kui oleme juurdunud Kristuses, nagu apostel Paulus on kirjutanud: „... et Kristus usu kaudu elaks teie südameis ning te oleksite juurdunud ja kinnitatud armastuses.“ Ef 3:17.

23. novembril saab kogudus 15-aastaseks. Noore inimese elus on see aeg, mil ta hakkab leidma oma teed.

Ka meie koguduse areng on paljuski sarnanenud lapse kasvamisega. Esimesed eluaastad on alati armsad ja põnevad. Siis saabuvad esimesed kooliaastad, mis meil sujusid täitsa rõõmsasti. Rohkem pinget ja väljakutseid pakub alati teismeiga, nii tuli ka meil mõned aastad seista silmitsi päris raskete olukordadega. Kuid Issanda arm on olnud suur ja keerulised ajad oleme saanud ületatud. Paljud puud jäid põua ja tormi ajal ellu ning on tänu sellele kasvanud ehk veel tugevamaks.

Kuid nii nagu igas aias on taimi, mis närbuvad, nii on see olnud ka koguduses. Kuigi tahaks, et iga rohuliblegi jääks püsima, ei juhtu seda paraku reaalses elus kunagi. Ka Jeesus ütles, et paljud oksad kuivavad ja need lõigatakse ära, kuid kes jäävad viinapuu külge, neid Ta puhastab ja need kannavad palju vilja.

Mida ma siis selle kõigega tahan kogudusele 15. sünnipäeval öelda? Esiteks seda, et *Sina oled üks ainulaadne taim Jumala viljapuuaias. Oled siia tulnud Püha Vaimu juhatusel ja Sul on selles Issanda viljapuuaias väga oluline roll. Ka Sinust sõltub Jumala aia kasvamine, õitsemine ja et selles oleks palju head vilja.* See ülesanne võib tunduda esmalt liiga suur ja vastutusrikas: „Kes olen mina, et minust peaks suures plaanis nii palju sõltuma?“ Kuid kas Jumal on

siis kedagi loonud juhuslikult või tühisena? Kui pusles üks tükk puudub, jääb selle kohale tühi auk, mida ei saa millegagi täiuslikult asendada. Seega – Sinust sõltub palju! Tegelikult ei oota Jumal meilt kuigi palju: vaid seda, et me jääksime püsima usus ja armastuses, lubaksime Tal end kasvatada ja puhastada – siis hakkab meie elu iseenesest häid vilju kandma ning meie armastus saagu ilmsiks selles, et me tunneme rõõmu kõikidest teistest taimedest enda ümber, lastes neil rahu kasvada nii, nagu kellelegi kasvamist antud on.

Palju õnnistust kogudusele ja igale inimesele, kes siia tuleb – et iga süda leiaks siin pühakojas rahu ja iga hing saaks täidetud Püha Vaimuga.

EESTI KIRIKUTEL JA EESTIL ON LOOTUST!

Tekst Maris Kuldkepp, foto Jaana Maria Unga

18. ja 19. oktoobril kogunesid tuhanded igas vanuses inimesed erinevatest Eestimaa paikadest Tondiraba halli evangeelsele festivalile "Lootuse aeg". Selle peakorraldaja oli Billy Grahmi Evangeelne Assotsiatsioon ning peakõnelejaks Will Graham. Nii tema vanaisa Billy kui isa Franklin on varem Eestis evangeliseerimas käinud.

Nii suurt sündmust valmistati ette rohkem kui aasta. Kuna sihtgrupp oli mitte-kristlased ja inimesed, kes on kirikust kaugenenud, siis toimusid kogudustes jms gruppides koolitused, mis kandsid pealkirja "Ole nagu Andreas". Selline pealkiri johtus Jeesuse jüngrist Andreasest, kes tõi oma venna Siimona Jeesuse juurde. Koolituste eesmärk oligi juhendada ja julgustada inimesi jagama oma usku, et kutsuda sõpru, sugulasi, kolleege, naabreid ja ka võõraid sellele festivalile. Mustamäe kirikus toimus see koolitus kevadel.

Siinkirjutaja käis Tondirabas laupäeval, 18. oktoobril. Märkasin suureks rõõmuks, et korraldajad olid mõelnud ka vaegkuuljatele ja pakkusid viipekeelset tõlget jutule ja laulusõnadele. Eraldi ala oli mõeldud lastele.

Kuna tegemist oli oikumeenilise üritusega, algas laupäevane programm erinevate kirikute piiskoppide ühispalvega. Seejärel laulsid kohalikud ülistuslauljad eri kogudustest eesti ja vene keeles. Laulusõnad kuvati kõigi jaoks ekraanidele. Siis laulis Aaron Shust ülistuslaule, enne kui Will Graham tuli evangeeliumit jagama.

Laupäeval jagas ta mõtteid loost Jeesusest Pilaatuse ees enne ristilöömist ja Barabase vabastamisest. Pühapäeval valis ta oma mõtete aluseks tähendamissõna kadunud pojast. Selle evangeelse ürituse tipp hetk oli, kui kutsuti lava ette neid, kes soovisid suhet elava Jumalaga ja tunda Jeesust. Korraldajate hinnangul tuli kahel öhtul kokku lava ette 550 inimest! Nende jaoks olid koolitatud inimesed, kes võtsid kontaktandmed, et leida neile kodule lähim kogudus(ed), kuhu nad saaksid minna.

Laupäevaõhtuse programmi lõpetas kristlik rokkbänd The Afters, kes mängis taas ülistusmuusikat ja nende esinemise ajal läksid mitmed inimesed lava ette kaasa laulma ja tantsima. Üllatava nüansina oli solist Josh Havens õppinud ära osa ühest ülistuslaulust eesti keeles!

Muljetavaldav, et nii suur evangeelne üritus Eestis tõi kokku nii palju rahvast ja kui mitmed inimesed tegid kahel öhtul elumuutva otsuse. Eesti kirikutel ja Eestil on lootust!

TÄHENDAMISSÕNADE JUURTE JUURDE

Tekst Maris Kuldkepp, foto Jaana Maria Unga

16. septembril jõudis Mustamäe kirikusse tänu EELK Misjoniseltsile Soome evangelisti Ilkka Puhakka piiblitundide sari "Tähendus sõnade taga". Ilkka avas kuuel järjestikusel teispäeval mitmekümnele kohale tulnud kuulajale Jeesuse tähendamissõnu. Need olid lood rikkast noormehest, kes soovib Jeesusele järgneda, heast karjast ja kadunud lambast, kadunud pojast, arutust rikkast, viljatust viigipuust ning kahest võlglasest. Nende piiblitundide olulisus seisnes selles, et Ilkka avas need tähendamissõnad just nii, nagu tolleaegsed kuulajad neid mõistsid, pöörates tähelepanu erinevatele detailidele, millel on suur tähendus. Aeg-ajalt

on oma tähtsus ka asjadel, mida ei oldud öeldud, kuna kuulajad teadsid neid nagunii. Kuulajad hindasidki kõike seda taustainfot, mida nad enne ei teadnud, kuid mis on ometi nii vajalik loo täielikuks mõistmiseks.

Kuna need lood jutustas Jeesus kindlal ajal, kindlas kultuuris ja kindlale publikule, siis nende tähendusi ja olulisust

aitaski Ilkka oma tõlgi Joel Reinaru abil kuulajatele edastada. Tihti kõlas tõdemus, et tolleaegsed käitumis- ja kombenormid kehtivad seal kultuuriruumis ka tänapäeval. Alati leidis Ilkkal näited kaasajast, kuidas need tähendamissõnade õpetused avalduvad või on rakendatavad meie eludes. Eriti puudutas inimesi kõige viimases piiblitunnis toodud eluline näide isikliku kogemuse najal, et harjuksime nägema kõiki inimesi enda ümber läbi Jeesuse armastavate silmade!

Ilkkal endal oli suur rõõm Mustamäe kirikus olla, sest see on lihtsa sisustusega ja hea akustikaga, mis tuli esile ühislaulude ajal, mida saatis Tero Ruotsala. Kuulajate seas oli neid, kes on mitmeid aastaid tagasi käinud Ilkka kuulamas näiteks Nõmme Rahu ja Lunastaja kirikutes (siinkirjutaja nende seas), kuid ka mitmeid uusi inimesi. Ilkka enda jaoks olid need aga kõik inimesed, kellele kuulutada Jumala armu ja armastust. Muidugi tegi ta seda endale omase ilmekuse, žestide ja huumoriga.

Ametliku osa lõpus oli võimalus eestpalveks ja toiduosaduseks, mida erinevad head inimesed olid ette valmistanud. Oli suur rõõm neid piiblitunde meie kirikus võõrustada. Hea uudis on aga see, et 3. veebruarist alates viib Ilkka Puhakka läbi piiblitunde Nõmme Baptistikirikus, teemal "Jeesus kui õpetaja".

KAS KARDAME SURMA VÕI ELAMATA ELU?

Jaani Tammsalu, Paldiski ja Harju-Madise koguduste õpetaja

*Ükskord viib surm su musta taeva alla
Kuid laotus kannab neid vaid kel on tiivad*

Indrek Hirv

Kord olevat üks hiidlane mõelnud kergema ja tulusama ameti peale. Pannud tähele, kui hästi läheb kõiksugu ennustajatel, ja otsustanud, et selle äri ta nüüd püsti panebki. Siis tuli aga hirm hinge. Mis siis saab, kui ennustused ei täitu? Pisike saar. Kuhu sa siin põgened? Leidis mõtte, mis andis julguse. Vaatas kõigile, kes tulid, sügavalt silmadesse, uuris peopesasid ja vaatas ka keelt, põletas oma hämaras toas kõvasti küünlaid ja viirukit. Mõmises midagi mingis olematus keeles. Keerutas ka pendlit ja segas kaarte. Lõpuks ennustas kõigile: „Sa sured kunagi kindlasti ära.“ Kui ta veel surnud ei ole, ennustab ta edasi ja varem või hiljem ta ennustus täitub kõikide inimeste elus.

On neid, keda sellised lood ärritavad. Kas siis surmast võib nii kõnelda? Elame maailmas, mis on mängusurmasid pilgeni täis. Filmid, arvutimängud, paljud raamatud. Samas algab paljude päev sellega, et kuulame igal hommikul tähelepanelikult uudistest seda, mitu inimest on ööpäeva jooksul surma saanud, vigaseks sõidetud. Kuid paljudele on surm midagi kaugelolevat. See aeg, kus inimene sündis ja suri kodus, omade keskel, on meie jaoks möödas. Paljud tahaksid ka täna kodus surra, aga vähestel on see võimalik.

Karta oma eluõhtul suremist on nagu karta õhtul magamajäämist. Jumalat eitav peaks olema kindel, et surm on lõpp ja sealpool pole enam midagi. Valudest ja kõigest vaba. Usklik inimene usub, et surm on vaid lävepakk, millest meil kõigil tuleb üle astuda, ja sedagi, et sealpool võib olla palju parem kui siin. Piibel töötab: „Mida silm pole näinud, mida kõrv pole kuulnud ja mis inimmeelde pole tõusnud, selle on Jumal valmistanud neile, kes teda armastavad.“ Armastada Jumalat tähendab armastada neid, keda Jumal su eluteele saadab, ja eks ole juba „Kevadest“ meile meelde jäänud oluline soovitus, et inimene peab oma hinge eest hoolt kandma. Üks oluline asi veel, mis aitab võita hirmu surma ees. Andestamine. Keegi meist pole eksimatu ja täiuslik, aga me saame Jumalalt oma eksimused andeks, kui oleme andestanud neile, kes on meie vastu eksinud. Kui kirik on läbi aegade soovitanud inimestele: „Meenuta surma!“, siis on selles olnud üleskutse elada oma elu nii, et ei peaks surma kartma. Sea oma asjad Jumala ja ligimestega korda ja siis on surm lävepakk, mille taga ootab midagi sõnulkirjeldamatult imelist.

Miks surma kardetakse? Hirm surma ees viitab sellele, et me aimame, et surmaga kõik ei lõppe. Midagi on veel ees ja surmahirm võib kõneleda meie usust, et me kõik peame kord aru andma sellest, kuidas elasime, kuidas meile kingitut kasutasime. Olen näinud palju inimesi, kes ei karda surma. Pigem ootavad igatsusega, kindla usuga, et see, mis neid sealpool ootab, on palju parem sellest, mis nende osaks jäänud veel siin. Michelangelo

olevat kord öelnud: „Nii nagu hästi elatud päev toob rahuliku une, toob hästi elatud elu õnneliku surma.“

On arvatud, et kristlus võitis kord Rooma impeeriumis paljude südamed sellega, et inimesed nägid, kui kartmatult ja millise rõõmuga läksid kristlased vastu neile nende usu eest määratud surmale. Jah, millele on meil üldse loota, kui meil pole Jumalat, ja mida meil karta, kui meil Ta on.

Vanas keldi palves, mille on tõlkinud Valda Raud, on sõnad:

*„Lunastaja ja sõber, kui imepärane Sa oled,
mu seltsiline muutusrohkel teel, mu lohutaja, väsinud kui olen,
mu teejuht Igavesse Linna, mu vastuvõtja selle väraval.“*

Anu Raud on kudunud vaiba „Issaristike“ (fotol). See ripub Jaani kiriku altari kõrval oleval seinal ja tema juures on autori tekst:

*„Otsas valu, lõppend piin, Ta ei ole enam siin,
aga Ta on igal pool, kõikjal Tema arm ja hool.“*

Kas surm saab olla midagi hirmsat, kui elu siin on muutunud vaevaliseks ja pole mingitki lootust, et see võiks veel paremaks muutuda? Tegelikult on ju hea, et me ei pea siia jääma. Kuid see on hea siis, kui meil on lootus Temale, kes suudab meile surma teel vastu tulla, meid koju kanda.

Kristluses on surm lävepakk, millest tuleb meil kõigil kord üle astuda.

Sedasama on uskunud ka meie eelkäijad ammu enne seda, kui kristlus siia jõudis. Usk surma lõplikkusse on väga uus usk ja mulle tundub, et sellesse tõeliselt uskujaid on väga vähe.

Surm tuleb varem või hiljem. Kord tuleb ka kohtupäev. Uue Testamendi järgi saab seal määravaks see, mida oleme selles elus teinud ja hukkamõistetute elus see hea, mida nad tegemata jätsid. Mida surma kartjad kardavad? Äkki mitte nii palju surma, kui seda, et nad oma elu siin on elamata jätnud. Ka seda, et oleme nii kõvasti asjade külge klammerdunud, et ei jaksa siit ära lennata.

Led Zeppelin laulus „Minu suremise ajal“ laulab Robert Plant: „Kui minu tiivad mind alt veavad, tule siis Sina, Jumal, mulle vastu uue tiivapaariga.“ Marie Under on palunud selle elu lõpule mõeldes: „Saada üks ingel, kes mind Su koju viib.“

Üks kuueaastane poiss käis haiglas oma vanavanaisa vaatamas. Kui ta koju jõudis, küsis ema temalt, kuidas vanavanaisaga on. Poiss vastas: „Ta on teel.“

Ilusat koduteed meile kõigile – teed Jumala armastuse hõlma!

ET HING OLEKS HOITUD – JUHATUSTE ESIMEHED KOGUNESID NELIJÄRVEL

Jaana Maria Unga

10.–11. oktoobril toimus Nelijärve puhkekeskuses EELK juhatuste esimeeste XV konverents teemal „Et hing oleks hoitud“. Kahepäevane kohtumine tõi kokku üle poolesaja koguduste juhtorganite esindaja üle Eesti. Tihe programm, soe vastuvõtt ja sügiseselt rahulik ümbrus aitasid luua keskkonna, kus töö ja vaimulik mõtisklus said käia käsikäes.

Ava-jumalateenistust juhtis Saare-Lääne piiskop **Anti Toplaan**. Peapiiskop **Urmas Viilma** tõi esiettekandes sõnumi kiriku tänasest olukorrast ja jagas mõtteid 2021. aasta rahvaloenduse põhjal, mis näitas luterlaste osakaalu vähenemist ühiskonnas. Tema sõnul on kiriku missioon tänases Eestis eeskätt **hoida ja kanda usaldust** – koguduste juhatuste töö on selle usalduse nähtav väljendus.

MUREKOHAD JA KOGEMUSTE JAGAMINE

Üks avapäeva südamlikumaid hetki oli aruteluring koguduste murekohtadest. Ühiselt jagati lugusid vabatahtlike nappusest, majandusraskustest ja inimeste koormusest, kuid kõlama jäi lootusrikas toon: kogudused, kus juhatuse liikmed teevad koostööd, on elujõulised ja soojad. Peapiiskop Viilma rõhutas, et juhatuse ei kanna vastutust mitte ainult majandusasjade, vaid ka koguduse vaimuliku tervise eest.

Pärast tõsiseid jutuajamisi aitas Pilistvere koguduse juhatuse esimees **Carl Heinrich Pruun** kõigil lihased sirutada ja meele rõõmsaks saada ergutusvõimlemisega.

KOGUDUSETÖÖ PRAKTIINE POOL

Mitmesuguste teemade sekka mahtus ka ettekandeid, mis käsitlesid koguduste igapäevast asjaajamist. Maksu- ja Tolliameti peaspetsialist **Marko Kõiver** andis ülevaate uutest nõuetest maksuarvestuses ja tuletas meelde, kui oluline on läbipaistev raamatupidamine: „Korrastatud majandus on koguduse nähtamatu visiitkaart“ – lause, mis pälvis saalis toetavat noogutust.

MUUSIKA, HINGEHOID JA PÄRAND

Teise päeva alustas Eesti Kirikumuusika Liidu juhatuse esimees **Tuuliki Jürjo** teemaga „Kirikuetikett muusikas“. Ta kutsus mõtlema, milline muusika teenib kogudust ja milline mitte, rõhutades, et iga laul peab toetama palvet ja sõna. Samal teemal jätkas piiskop **Anti Toplaan**, kõneldes kiriklike talituste väärikusest ja sellest, kuidas traditsioon ja loomingulisus saavad üksteist täiendada.

Tarvastu Peetri koguduse juhatuse esinaine **Piret Paal** rääkis hingehoiust elu lõpus, rõhutades, et koguduse liikmetel on üksteise toetamisel suur roll. Tema sõnum oli lihtne: „Kiriku südames on kuulamine.“

Folklorist **Marju Kõivupuu** avas ettekandes „Kalmistud ja nendega seondud pärand rahvale“ vaimuliku ja kultuurilise mõõtme. Ta meenutas, et kalmistu ei ole pelgalt mälestuspaik, vaid elav osa rahvausust ja

Foto autor: Kätlin Liimets, ajaleht Eesti Kirik

kohaliku identiteedi kandja.

AI TÖÖRIISTAD JA KIRIKUTÖÖ TULEVIK

Erilist tähelepanu pälvis **Katrin Tanveli** (Püha Vaimu koguduse juhatuse liige) töötuba tehisintellekti kasutamisest. Tema ettekandele toetusid elavad näited, kuidas AI võib lihtsustada koguduste töökorraldust – näiteks aruannete koostamist, andmete korrastamist või tekstide toimetamist. Samas hoiatati kriitikata kasutamise eest. Tanvel selgitas, et tehisintellekt võib vahel „hallutsineerida“ – luua näiliselt täpseid, kuid tegelikult valeandmeid. Ta rõhutas, et **AI on abiline, mitte asendaja**: „Masin võib aidata, aga mõtlema peab ikka inimene.“ Töötoas said osalejad ise katsetada vestlusroboteid ja arutleda, milliseid kogudusetöid võiks tehisintellekt tulevikus tõhusamaks muuta. Mitmed juhatuse liikmed leidsid, et andmete korrastamine ja aruannete koostamine on valdkonnad, kus AI võikski olla „koguduse sekretär“.

ÜHINE RÕÕM JA TUNNUSTUS

Õhtuprogrammis toimus aasta juhatuse esimehe valimine. 2025. aasta tiitli pälvis Randvere koguduse juhatuse esimees **Hans Rätsep**. Intervjuude ja arutelude vahel sai meelt lahutada reede õhtul ansambliga Kortsutaltsutajad, mis tõi saali naeru ja lauluhäält. Ühine aeg kohvilauas ja Nelijärve järveäärses õhtuvaikusel lõi tunde, et kiriku juhid on üksteisega tõesti ühes paadis.

Konverentsi lõpetas pidulik lõuna, kus kuulutati välja uus juhatuse ja tänati korraldajaid. Konverentsil osalejad tulid, et õppida juhtima, aga lahkuti tänutundega, et neid ennast on juhitud.

Kahepäevane kohtumine kinnitas, et juhatuse liikmed on kiriku nähtamatu, ent tugev selgroog. Nende töö on sageli vaikselt tehtud, kuid ilma nendeta ei toimiks ei majandus ega vaimulik elu. Sama kehtib igas koguduses: koostöö, kuulamine ja teenimise vaim hoiavad hinge hoitud.

(Inspireeritud AI lahendustest, on käesolev artikkel kirjutatud helisalvestaja, helifaili transkriptsiooni ja ChatGPT abil.)

PALVERÄNNAK, MIS VIIB SÜGAVAMALE JUMALA JUURDE

Tekst ja foto Jaana Maria Unga

9. oktoobri õhtul kogunes Mustamäe kiriku kohvikusaali vestlusõhtule "Eluleib" paarkümmend inimest, et kuulata **Tiina Klementi** elavat jutustust tema kevadisest palverännakust Santiago de Compostelasse. Sõbralikus ja hubases õhkkonnas, kus kohvikuletil ootas Hispaania kartuliomlett ja traditsiooniline Santiago mandlikook Camino risti kujutisega, kandus kuulajaskond mõttes Püha Jaakobuse teele. Joogiks pakuti Hispaania teed – justkui soe tervitus lõunamaalt. Maitsvad toidud oli valmistanud Marilin Pärna.

Tiina jagas oma teekonda fotode abil, mille ta oli valinud rohkem kui tuhande pildi hulgast. Tema rännak algas Hispaania põhjaosas Zamora kandis ja viis läbi looduskaunite maastike, külade ja linnade Santiago katedraalini. Ta rõhutas, et see ei olnud turismi- ega puhkusereis, vaid sügav isiklik palverännak – aeg, et olla Jumalaga ja kuulata, mida Ta südamesse räägib.

Algus ei olnud lihtne. „Esimestel päevadel mõtlesin, et olen hull – miks ma seda teen?“ meenutas Tiina. Jalad valutasi, kott tundus liiga raske ja tee lõputu. Kuid just siis, kui jõud hakkas raugema, kohtas ta kahte palverändurit, kes kinkisid talle käimiskepid. „Need päästsid mu elu,“ ütles Tiina tänulikult. „Sain aru, et ka siis, kui arvad end olevat üksi, saadab Jumal sulle õigel hetkel abi.“

Teel kohtas ta eri rahvustest inimesi – sakslasi, prantslasi, jaapanlasi – kes kõik olid teele asunud erinevatel põhjustel. Mõni otsis rahu pärast kaotust, mõni lihtsalt aega iseendaga olemiseks. Kuigi enamik rändureid ei olnud kirikuga seotud, leidis Tiina, et kõigis neis oli midagi otsivat ja avatut. „Kui me võtame aega, et kuulata, siis märkame, kuidas Jumal kõneleb ka teiste inimeste kaudu,“ tõdes ta.

Rännaku jooksul tuli leppida vähesega – kerged riided, lihtne toit, ööbimine palverändurite hostelites. Kuid just see lihtsus avas uue vabaduse. „Kui sul on seljas ja kotis ainult see, mida tõesti vajad, tajud, kui vähe on tegelikult tarvis elamiseks ja õnneks,“ rääkis Tiina.

Teekonna lõpus, kui Santiago katedraali tornid silmapiiril paistsid, täitis teda tänutunne ja rahu. „Iga samm, iga väsimus, iga kohtumine oli kingitus,“ ütles ta. „Palverännak õpetas mind usaldama Jumalat ja ka iseennast rohkem.“

Õhtu lõppes vaikse tänutundega – nii rännaku jagaja kui kuulajate südames. Paljud lahkusid mõttega, et ehk kord tasub ka ise teele asuda – olgu see siis mõnes Hispaania külas või oma kodutänaval –, et otsida Jumalat, kes kõnnib alati meie kõrval.

TÄNU- JA EESTPALVED

Sinu riik on kõigi ajastute riik ja Sinu valitsus kestab rahvapõlvest rahvapõlve. Ps 145:13

Kõigeväeline igavene Jumal! Anna kogu inimkonnale seda armu, et kõik, kes Sinust on lahutatud, saaksid ühendatud Jeesuse Kristuse kaudu taas Sinuga!

TÄNUPALVED

Tänu Sulle Mustamäe koguduse eest. Mõtleme tänulikult sellele 15 aasta pikkusele koos käidud teekonnale. Tänu sulle, et oled meie noort kogudust kandnud, juhitanud ning kõik vajaliku andnud, mida sel teekonnal oleme vajanud!

Tänu Sulle kõikide kaasteeliste eest, koguduse perekonna eest!

EESTPALVED

Armas Jumal!

Toome eestpalves Sinu ette meie Mustamäe koguduse! Palume õnnistust kõikidele koguduse asutajatele ja kõikidele, kes selle 15 aasta jooksul on kogudusega liitunud! Palume Sinu armu ja juhtimist kogudusele nii täna kui homme!

Toome eestpalves Sinu ette kõik, kes on haiged, keda vaevavad erinevad tervisemured! Laota oma tervendavad käed nende üle!

Endiselt palume Sinu armu ja hoidmist meie eestpalvekogudusele Ansekülas!

Palume rahu eest maailmas! Palume, et lõppeksid sõjad ning vägivald!

MEIE PERE JA TEISED KLOUNID

Kultuurielamusi vahendab Imbi Arro

Kui märkasin, et kinosse on jõudmas uus dokumentaal-film armastatud klounipaarist Piibust ja Tuudust, mõtlesin kohe lastelastele. Kaalusin, kellega neist kinnu minna. Õnneks jõudsin enne otsuse tegemist lugeda eelreklaamist, et film on pigem täiskasvanutele kui väikestele lastele. Seal ei tehtavatki nalja, vaid räägitakse hoopis tõsistel teemadel. Räägitakse raskustest pere- ja tööelu ühitamisel, räägitakse sellest, mis on rahvale rõõmu toomise hind. Ja nii läksingi Heilika Pikkovi ja Liina Särkineni dokumentaalfilmi „Minu pere ja muud klounid“ vaatama hoopis täiskasvanuga.

Seitse aastat on filmi tegijad kaamerat kasutades diskreetselt vaadelnud Haide Männamäe (Piip) ja Toomas Trossi (Tuut) ning nende kolme lapse elu. See elu ei ole olnud lihtne ja lugu räägibki pere suhetest ning üheskoos kasvamisest. Ema ja isa on pühendunud tööle, mida nad armastavad ja mis on vajalik ka leiva lauale toomiseks ning teatri ülalpidamiseks. Paratamatult on nad palju kodunt ära, mistõttu tuleb lastel ise hakkama saada. Tõljal 15-aastane Emma on võtnud hoolitseda noorema õe Anni ja tuge vajava autistist vend Siimu eest. Koormus tundlikule Emmale on aga nii suur, et ühel hetkel ta murdub. Vanemate rohkemat kodus olemist igatsevad kõik lapsed. Ehedalt ja ausalt väljendavad nii lapsed kui ka vanemad oma tundeid. See ei ole süüdistav, vaid mõistev lugu. Tänu

igäihe südames elavale armastusele hakkavad asjad läbi valu ja vaeva laabuma.

Olen nõus hinnanguga (Margit Adorf), et film on poeetiline portree ja antropoloogiline vaatlus, mis annab võimaluse arutleda sotsiaalselt valusatel teemadel. Mitmed filmis esile tulnud küsimused ja mured puudutavad meist paljusid - lapsevanemaid, kasvueaslapsi, erivajadusega inimesi, kultuuritöötajaid. Oma elamuse said kätte ka mu lapselapsed. Nädalajagu hiljem käisin nendega sünnipäevapeol Piip ja Tuut Teatris, kus muu toreda kõrval oli kavas etendus „Piip ja Tuut kontserdil“. Lapsed rõkkasid naerda, mina samuti. Pärast nende elu teise poole nägemist oskasin südamest kaasa elada punase ninaga sellidele.

RAAMAT MINU ELUS

Holger Allik

Raamatutel on minu elus oma kindel koht, kuigi ma ei saa öelda, et loeksin iga päev. Tavaliselt leian lugemiseks aega siis, kui kooli- ja muud kohustused lubavad, sest õppimine võtab suure osa minu päevast. Ometi on raamatud minu jaoks väga vaikne pelgupaik, kuhu saab põgeneda siis, kui on vaja puhata või lihtsalt mõtteid koguda. Isegi kui ma loen koolis kohustuslikku kirjandust, mis alati minu maitsega ei ühti, suudan sealt sageli leida midagi inspireerivat. Mõni teos pakub uusi mõtteid, huvitavaid tegelaskujusid või tundeid, mis jäävad pikemaks ajaks meelde. Eesti kirjanduse klassikuid lugedes õpin rohkem meie kultuuri ja keele rikkuse kohta ning see annab lugemisele sügavama tähenduse.

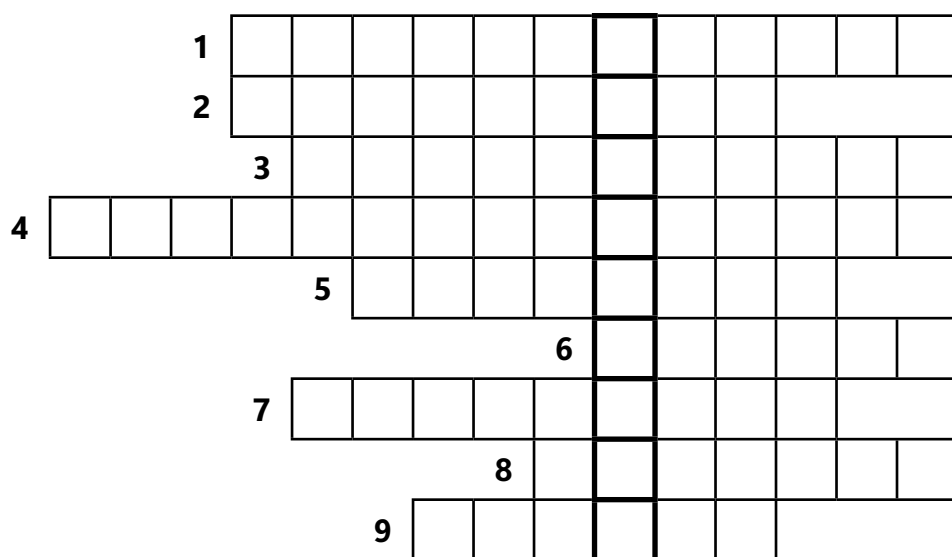
Üks raamat, mis on mulle eriti meelde jäänud, on W. Bruce Cameroni „Koera elu mõte“. See raamat puudutas

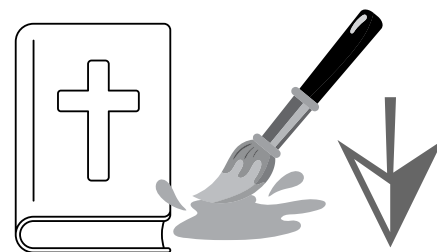
mind sügavalt, sest ma olen alati armastanud loomaraamatuid. Lugu räägib koerast, kes elab läbi mitu elu ja püüab mõista, mis on tema olemasolu eesmärk. See teos on korraga nii südamlilik kui ka kurb, kuid just sellised lood pakuvad lohutust. Need tuletavad meelde, kui tähtsad on hoolivus, sõprus ja ustavus. Samuti paneb raamat mõtlema elu ringkäigu ja selle üle, kuidas isegi väikestel hetkedel võib olla suur tähendus.

Lisaks meeldivad mulle ka kriminaalromaanid, sest neis on põnevust ja ootamatuid pöördeid, mis hoiavad lugejat lõpuni pinges. Raamatud, olgu nad kurvad, põnevad või õpetlikud, avardavad minu maailma ja annavad võimaluse kogeda elusid ja tundeid, mida muidu ei saaks.

Milline iganädalane sündmus on ristsõnast puudu? Vihje leiad siit:

Kui leidsid lahenduse, tule **kolmapäeviti kell 15.00** kirikusse ja vaata, mida toredat lastele toimub!

1. Pühapäeviti jumalateenistuse ajal toimuv pooltund väikelastele.
2. Leerikooli lõpetav pidulik sündmus.
3. Koguduse juures tegutsev laulukollektiiv.
4. Pühapäeviti kell 15.00 toimuv sündmus.
5. "... kirik" avab kiriku ukseid palveränduritele ja külalistele.
6. "Eine ... ja palvega" toimub teisipäeviti peale palvust.
7. "... palvus", mis toimub teisipäeviti, kolmapäeviti ja neljapäeviti kell 12.30.
8. "Elurõõmsad ja ..." saavad kokku kord kuus neljapäeviti.
9. Sündmus, kus lauldakse Taizé laule.

VASTUS ÜLEVALT ALLA: 23. november koguduse elus.

KUUKAVA NOVEMBER 2025

JUMALATEENISTUSED ARMULAUAGA

pühapäeviti kell 15

KOGUDUSES TOIMUB:

L 08.11 kell 14-19 Noorteõhtu

N 20.11 kell 13 Elurõõmsad ja tegusad

P 23.11 kell 15 **Koguduse 15. aastapäeva pidulik jumalateenistus, laulab Misjonikoor**

L 29.11 kell 18 Estonia Seltsi Kammerkoori kontsert "In Paradisum", dirigent Kuldar Schüts, piletitega

Keskpäevapalvused:

Teisipäeviti ja neljapäeviti kell 12.30 Taizé lauludega
Kolmapäeviti kell 12.30 liturgiline

Õhtupalvused Taizé lauludega reedeti kell 19

Eine Piibli ja palvega teisipäeviti kell 12.30

Kunstiring "Piibli pintsli all" kolmapäeviti kell 15-17
(7-12-aastastele lastele, eelregistreerimisega mustamae@eelk.ee)

Leerikool neljapäeviti kell 18 või pühapäeviti kell 15 (algab jumalateenistusega). Leerikooliga on võimalik veel liituda.

Lisainfo ja registreerimine mustamae@eelk.ee

Kunstnik Tiina Ojaste **maalinäitus "Pühendumine"** on avatud kiriku fuajees kiriku lahtiolekuaegadel novembri lõpuni.

ÜRITUSED MUJAL:

P 02.11 kell 18 Praostkonna noortemissa
Rootsi-Mihkli kirikus

01.11 Christoffer Reintam
03.11 Carola Alliste
05.11 Madli Lilliorg
08.11 Jekaterina Udovitšenko
12.11 Adrian-Esben Arro
13.11 Adeele Koppelman
13.11 Aliide Tamm
17.11 Tuule-Liis Türner
24.11 Aave Rebane
24.11 Tambet Kattel
30.11 Sirje Noormets

VÄIKE PANUS, SUUR MÕJU !

TOETA OMA KOGUDUST
igapäevaste kulude katmisel!
Soovitav annetus on 1-10%
ANNETAJA IGAKUISEST
NETOSISSETULEKUST.

TIINA KLEMENT – koguduse õpetaja; e-post: tiina.klement@eelk.ee; tel: 5373 0718

ÜLLE REIMANN – koguduse diakon; e-post: mustamae.kogudus@gmail.com; tel: 5664 6029

IMBI ARRO – diakon emeeritus; e-post: imbiarro@gmail.com; tel: 551 7970

Noortetöö juhendaja **Maris Kuldkepp** – e-post: kepamaris@hotmail.com; tel: 5672 6863

Kantor ja Misjonikoori juhataja **Maarja Vardja** – e-post: maarjavardja@gmail.com

Kiriku lahtiolekuajad: T, K, N kell 13-16, muudel aegadel eelneval kokkuleppel.

Mustamäe Maarja Magdaleena koguduse aadress: Kiili 9, 13423 Tallinn

Ruumide rent, talituste tellimine: mustamae@eelk.ee või jaana.maria@eelk.ee

Koduleht: mustamae.eelk.ee **E-post:** mustamae@eelk.ee

Magda Misjonipood: magdamisjonipood.ee; Facebook.com/magdapood

Ajalehe toimkond: kujundaja **Jaana Maria Unga**, keeleteimetaja **Auli Tohv**